

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: O. K., zastoupená Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem v Plzni, Na Jíkalce 13, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2004, čj. OAM-46/CU-09-09-2004, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 18. 11. 2004, čj. 41 Az 10/2004 - 20,

t a k t o :

- I. **Kasační stížnost se zamítá.**
- II. **Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. **Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 10. 5. 2004, čj. OAM-46/CU-09-09-2004, žalovaný zamítl žádost žalobkyně o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Žalobu zdůvodnila tím, že žalovaný porušil § 3 odst. 4, § 31 odst. 1 a § 46 správního řádu, neboť nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, v důsledku toho nesprávně právně posoudil žádost o azyl; dále porušil § 32 odst. 1 a § 34 odst. 1 správního řádu, neboť důkazy, které si opatřil, nebyly úplné a nemohl tak správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí

potřeboval zodpovědět; a konečně rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů, neboť není logická vazba mezi rozhodnutím a podklady pro něj. Žalobkyně dále doplnila, že má strach o život svůj a své rodiny, vládní orgány policie a prokuratury jim nejsou schopny pomoci, protože jsou zkorumpované.

Krajský soud rozsudkem napadeným kasační stížností žalobu zamítl. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobkyni byla v průběhu azylového řízení dána možnost podat výpověď o důvodech, které ji vedly k opuštění vlasti. Žalobkyně v průběhu správního řízení ani v žalobě neuvedla skutečnosti, ze kterých by bylo možné dovodit její pronásledování z důvodů relevantních z hlediska ustanovení § 12 zákona o azylu. Obava žalobkyně z vyhrožování a pronásledování ze strany soukromých osob kvůli podnikání jejího manžela není bez dalšího důvodem pro udělení azylu, zejména za situace, kdy žalobkyně nevyužila možnosti domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů v zemi původu. Krajský soud v obecné rovině dále dodal, že po posouzení obsahu spisového materiálu a důvodů uvedených žalobkyní dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem.

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) brojila proti rozsudku krajského soudu včas podanou kasační stížností. Stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla, že důvody kasační stížnosti spatřuje v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a napadené rozhodnutí je nezákonné pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatelka od počátku řízení uvádí, že v zemi původu nemůže její rodina žít, protože ji obtěžují kriminální živly, neznámí lidé požadovali od manžela stěžovatelky zaplacení 5000 dolarů a v případě, že nezaplatí, hrozili mu fyzickým násilím, stejně jako jejich synovi. Vydírající osoby nevybíravým způsobem zasahovaly do soukromého života stěžovatelky a obtěžovaly ji i na veřejnosti. Stěžovatelka je přesvědčena, že se jí nedostane účinné ochrany ze strany ukrajinských státních orgánů. Ve způsobu pronásledování stěžovatelky lze spatřovat naplnění významu pronásledování „ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu“. Stěžovatelka je přesvědčena, že je ze strany vyděračů pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, neboť jí znemožňují shromážďovat se s přáteli a rodinou na Ukrajině na veřejnosti. Stěžovatelka krajskému soudu dále vytká, že se nedostatečně vypořádal s důvody pro poskytnutí humanitárního azylu (podle § 14 zákona o azylu). S ohledem na problémy, které stěžovatelce způsobují vyděrači, bylo namístě zvážit, zda jí neposkytnout ochranu před újmou na zdraví či dokonce životě, které se jí na Ukrajině nedostane. Stěžovatelka vede na území České republiky spořádaný život. Je si vědoma skutečnosti, že institutu azylu nelze využívat jako prostředku legalizace pobytu cizince na území dané země. Pokud by však stěžovatelka žádala o povolení k pobytu v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců (zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „zákon o pobytu cizinců“), musela by tak učinit na území Ukrajiny, kde by byla vystavena nebezpečí újmy na zdraví. Je přesvědčena, že v případě udělení humanitárního azylu pro Českou republiku nepředstavuje bezpečnostní riziko, neboť takovéto obavy by nebylo možné vyjádřit na základě konkrétních skutečností. Stěžovatelka rovněž požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Uvedl přitom, že při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu mu již nevznikla povinnost zkoumat případné naplnění podmínek pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti za odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti samotné posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.). Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval stížní námitkou, podle které lze pronásledování ze strany soukromých osob zařadit pod pojem pronásledování ve smyslu relevantních ustanovení zákona o azylu. Jak již ve svém rozhodnutí ze dne 10. 3. 2004, čj. 3 Azs 22/2004 – 48, Nejvyšší správní soud konstatoval, *skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vybrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny*. V dalším ze svých rozhodnutí, ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 7/2004 - 37 Nejvyšší správní soud dále uvedl, že *pouhou nedůvěrou občana ve státní instituce, zdůvodňovanou tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu*. Je tedy zřejmé, že žalovaný správně dospěl k závěru, že je namístě aplikovat § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, a rovněž krajský soud nepochybil, když rozhodnutí žalovaného shledal souladným se zákonem.

Další stížní námitky se opíraly o tvrzení neuplatněná ani před správním orgánem, ani v rámci žalobních bodů, proto k nim Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. nemohl přihlížet.

Již nad rámec nutného odůvodnění tak Nejvyšší správní soud stručně doplňuje, že i kdyby byla stěžovatelka na veřejnosti ze strany soukromých osob obtěžována, nejedná

se o akt související s uplatněním politického práva stěžovatelky, neboť v takovémto kontextu by relevantním pronásledováním mohlo být pouze pronásledování za samotný výkon práva shromažďování, o které se v případě stěžovatelky zcela zjevně nejedná. Obdobný právní názor Nejvyšší správní soud vyslovil již ve svém rozhodnutí ze dne 24. 2. 2005, čj. 8 Azs 13/2005 - 41.

Co do ustanovení § 14 zákona o azylu Nejvyšší správní soud uvádí, že v daném případě správní orgán na případ stěžovatelky užil tzv. zkráceného řízení o azylovém právu uplatňovaného na základě zjevně nedůvodného návrhu na zahájení řízení. Jedná se o řízení, které není prováděno v celém rozsahu, tj. neprobíhá zde proces dokazování o přítomnosti odůvodněného strachu z pronásledování. Možnost zkráceného řízení je zakotvena v ustanovení § 16 zákona o azylu, přičemž je nutno zdůraznit, že naplnění podmínek uvedených v tomto ustanovení neznámá automaticky vyloučení z řízení o udělení azylu, ale jeho zrychlení. Žadateli musí být dána možnost, aby se vyjádřil k obsahu své žádosti, a aby mohly být posouzeny konkrétní jednotlivé důvody, které jej vedly k opuštění země původu. Tak tomu v posuzované věci bylo, jak již v odůvodnění napadeného rozhodnutí vysvětlil krajský soud.

Jak bylo výše rovněž uvedeno, v posuzované věci vycházel žalovaný v rozhodnutí z ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, podle něhož se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Uvedené posouzení ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. Jestliže se žalovaný nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek ustanovení § 14 zákona o azylu, tj. podmínkami udělení azylu z humanitárních důvodů. Neprováděl-li tedy správní orgán dokazování o přítomnosti důvodů azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť vycházel z toho, že stěžovatelka neuváděla žádné skutečnosti svědčící o existenci důvodů pro udělení azylu (podle ustanovení § 12 zákona o azylu), pak je i jakýkoliv výrok ve vztahu k ustanovení § 14 zákona o azylu nadbytečným. Podle tohoto ustanovení lze totiž v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů, avšak jenom za situace, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Jak již bylo výše uvedeno, v posuzované věci bylo provedeno tzv. zkrácené řízení, a to z důvodu zjevně nedůvodné žádosti, aniž by v tomto řízení důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu byly zjišťovány. Jestliže důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nebyly zjišťovány (nemohly být tudíž ani zjištěny), nepřichází v úvahu udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Obdobný právní názor Nejvyšší správní soud vyslovil např. již ve svém rozhodnutí ze dne 10. 2. 2004, čj. 4 Azs 35/2003 - 71.

Nejvyšší správní soud zhodnotil všechny stížní námitky jako nedůvodné. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné jiné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. ledna 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu